

OTA TAITO HALTUUN

LIKETTÄNIVELIIN SUUNNISTUSKOULU

OSA 11: SUUNNISTUKSEN PERUSTEET, SUUNNISTUSAJATTELU
JA ANALYSOINTI

Lähde: www.suunnistuliitto.fi ja suunnistus.fi

11. SUUNNISTUKSEN PERUSTEET

1. Suunnistusajattelu, suunnitelma – ennakointi – havainnointi ja oleellinen tieto
2. Rastinmääritteet
3. Olennaista yösuunnistuksesta
4. Viestisuunnistuksen ominaispiirteitä
5. Suorituksen analysointi ja siitä oppiminen

LISÄTIETOA:

www.suunnistus.fi ja www.suunnistusliitto.fi/harraste/suunnistuksen-alkeet

11.1. SUUNNISTUSAJATTELU

SUUNNISTUSAJATTELUUN KUULUU:

1. Suunnitelma
  2. Ennakointi
  3. Havainnointi ja varmistus
-
- Rastilla tehdään suunnitelma seuraavalle välille (mitkä kohteet reitilläni pitäisi tulla ensimmäiseksi vastaan jne.)
  - Suunnitelman teon jälkeen luodaan kartan perusteella mielikuva tulevasta maastosta.
  - Mielikuvan perusteella on helppo ennakoida, mitä seuraavaksi on tulossa. Mielikuva auttaa siis ennakoimaan maastonkohteita joita ei vielä näe.
  - Edetessä havainnoidaan, että odotetut kohteet todella tulevat näkyviin ja suunnitelma toteutuu.
  - Lopuksi varmistetaan karttaa ja maastoa vertaamalla, että kulkusuunta on oikea
  - Sujuvassa suunnistuksessa olet kartalla nykyhetkessä, mutta ajatuksissa tiedät jo mitä tulevaisuudessa tulee vastaan!
  - Lisätietoa: www.suunnistus.fi ja www.suunnistusliitto.fi/harraste/suunnistuksen-alkheet

Suunnistusajattelu

1. Suunnitelma:

2. Ennakointi:

3. Havainnointi:

11.1. SUUNNITELMA JA ENNAKOINTI

SUUNNITELMAAN KUULUU:

1. REITINVALINTA
2. OLENNAISET KOHTEET
3. TARKEMPI SUUNNITELMA RASTINOTTOON

1. REITINVALINTA

Ennen rastilta lähtöä laaditaan suunnitelma etenemisreitistä seuraavaan kohteeseen (reitINVALINTA). ReitINVALinnan perusteina ovat kulku-urat, linjat, maaston muodot, muut selkeät kartalta luettavat kohteet ja maaston kulkukelpoisuus.

2. OLENNAISET KOHTEET

Oleelliset kohteet ovat selkeästi ympäristöstä erottuvia kohteita, esim. korkea kumpare, iso suo, iso jyrkänne, tie tai pelto.

Hyvällä oleellisella kohteella on myös suunta, esim. jyrkänteen reuna, mäen harjanne tai tie, jotka helpottavat oikeaan suuntaan menemistä.

Pistemäisiltä kohteilta puuttuu suunta, joten niiden hyödyntäminen reitINVALinnan toteutuksessa ei kannata. Pistemäisten kohteiden, esim. kiven, avulla voidaan kuitata tarkka sijainti muttei kulkusuuntaa. Kulkusuunta on luettava muista kohteista tai kompassista.

11.1. SUUNNITELMA JA ENNAKOINTI

3. TARKEMPI SUUNNITELMA RASTINOTTOON

- Reitinvalintaan vaikuttaa myös rastinotto, mistä pääsen helpoiten/ varmimmin rastille. Mikä on se viimeinen selkeä kohde (kirkontorni) minkä kautta rastille putataan.

4. ENNAKOINTI

- Ennakoi, miltä tuleva maasto näyttää. Kartan perusteella voit luoda mielikuvan tulevasta maastosta.
- Mieti mitä seuraavaksi on tulossa, mitä odotat?

LiikettäNiveliin - oktrian.fi

24/7

LISÄTIETOA:

www.suunnistus.fi ja www.suunnistusliitto.fi/harraste/suunnistuksen-alkeet

11.1. HAVAINNOINTI

- Havainnoi eli katsele ympärillesi. Etsi maastosta niitä kohteita joita suunnitelmasi mukaisesti odotat.
- LEUKA YLÖS! PÄÄ PYÖRII! KATSE KAUAS ETEEN!
- Tarkista kartasta, että kuljet oikeaan suuntaan. Vertaa maastoa ja karttaa: näetkö ne polut, sen ison kumpareen, suon, kivet tms. joita odotit.
- Varmistus: jos esim. ylität reitilläsi pitkän polun, niin varmista jostain toisesta maaston kohteesta mistä kohtaa polun ylität. Näin voit välttää ns. samaistusvirheen. Samaistusvirhe syntyy kun siirrät maastossa olevia kohteita väärään kohtaan kartalla. Alkuun saat kaikki maastossa näkyvät kohteet täsmäämään kartalla, kunnes vastaan tulee kohde, jota ei pitänyt tulla.

OLEELLINEN TIETO:

- Kartan kaikkia yksityiskohtia ei suunnistajan tarvitse lukea kartalta, vaan hänen pitää lukea kartalta etenemisen kannalta ”oleellinen” tieto.
- Oleellisen maastokohteen ominaisuuksia ovat:
  - Ne näkyvät kauas
  - Ne poikkeavat ympäristöstään
  - Ne ovat laaja-alaisia ja niihin liittyy suunta (esim. mäen harjanne).

LiikettäNiveliin - oktrian.fi

24/7

LISÄTIETOA: www.suunnistus.fi ja www.suunnistusliitto.fi/harraste/suunnistuksen-alkheet